

KARTA KURSU

Historia
Studia stacjonarne I stopnia (licencjat)
Rok I, semestr 2

Nazwa	Historia powszechna średniowiecza.
Nazwa w j. ang.	Medieval history. General.

Kod		Punktacja ECTS*	6
-----	--	-----------------	---

Koordinator	Dr hab. prof. UP Krzysztof Polek	Zespół dydaktyczny Dr hab. prof. UP Krzysztof Polek
-------------	----------------------------------	--

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest zapoznanie studentów z wybranymi zagadnieniami z historii powszechnej średniowiecza, i w założeniu swym studia te mają na celu pogłębienie wiedzy ogólnej z epoki oraz rozwijanie i doskonalenie kompetencji i umiejętności potrzebnych w dalszych etapach studiów (elementy kształcenia warsztatu badawczego historyka).

Warunki wstępne

Wiedza	Student posiada znajomość historii starożytnej, szczególnie w odniesieniu do okresu późnorzymskiego oraz archeologii (przede wszystkim w zakresie podstaw chronologicznych, dysponuje wiedzą odnośnie podstawowych rodzajów zabytków kultury materialnej).
Umiejętności	Student posiada znajomość podstawowych źródeł pisanych dla okresu IV i V w., opanował podstawowe umiejętności związane z gromadzeniem i przetwarzaniem informacji pozyskiwanych ze źródeł i literatury przedmiotu (analiza, krytyka i interpretacja zawartych w nich informacji), jak też wykazuje się znajomością geografii fizycznej (w odniesieniu do kontynentu europejskiego) i historycznej.
Kursy	Historia starożytna (powszechna) oraz archeologia ziem polskich. Wstęp do badań historycznych.

Efekty kształcenia

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01: Wykazuje znajomość różnych kierunków badań w zakresie epoki, w tym takich jak: historia polityczna, gospodarcza, społeczna, historia wojskowości, historia kultury oraz wykazuje się znajomością wybranych zagadnień z historii powszechnej średniowiecza zarówno w ujęciu chronologicznym, geograficznym jak też problemowym.	W01;07;08;09

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01: Wykazuje umiejętność dostrzegania wzajemnych relacji pomiędzy różnymi kierunkami w badaniach historycznych oraz dyscyplin pokrewnych, w odniesieniu do średniowiecza.	U01,02;03;04;05;09

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K01: Odpowiedzialność w przedstawianiu obrazu przeszłości, zwrócenie uwagi na rolę historii (a także dyscyplin pokrewnych) w tworzeniu dziedzictwa historycznego i kulturowego.	K01;02;03

Organizacja											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P	
Liczba godzin	30	30									

Opis metod prowadzenia zajęć

Kurs obejmuje 60 godzin z tego 30 godzin prowadzonych jest w formie wykładu, a pozostałe 30 godzin to ćwiczenia w grupie audytornej, gdzie podstawową metodą jest dyskusja nad wybranymi zagadnieniami z historii powszechnej średniowiecza. W trakcie zajęć przewidziana jest praca (w zespołach) z tekstami źródłowymi (analiza i elementy krytyki źródłowej), jak też przygotowanie przez studentów referatów (około 10-15 min.) traktowanych jako wprowadzenie do omawianych tekstów źródłowych (informacje dotyczące autora, czasu oraz wartości historycznej danego zabytku historiografii średniowiecznej), dodatkowo przy omawianiu przemian w zakresie kultury materialnej, architektury i sztuki przewidziane są prezentacje, które przygotowywane są w ramach pracy w małych grupach.

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01								X				X	
U01						x	x	x	x			X	
K01								x	X			X	x

Kryteria oceny	<p>Kurs kończy się egzaminem.</p> <p>Kryteria oceny:</p> <p>Dostateczna – odpowiedź poprawna zawierająca podanie podstawowych faktów, dat, pojęć i terminów związanych z historią sztuki i kultury średniowieczna, brak błędów językowych i stylistycznych;</p> <p>Dobra – poprawność gramatyczna, językowa i stylistyczna, wykazanie się nie tylko znajomością materiału lecz także umiejętnością jego analizy i wyciągnięcia wniosków;</p> <p>Bardzo dobra – rozwinięta narracja wypowiedzi, dobry styl, klarowność sformułowań, podanie przykładów ilustrujących wyrażone w wypowiedzi stanowisko czy opinię ponadto wykazanie się samodzielnością myślenia oraz umiejętnością porównawczego ujęcia tematu.</p> <p>Natomiast zaliczenie ćwiczeń następuje w oparciu o pozytywny wynik kolokwium, do którego studenci przystępują na koniec semestru. Studenci którzy wykazali się wyjątkową aktywnością na zdecydowanej większości zajęciach (różne formy: wypowiedzi własne, udział w dyskusjach, przygotowanie projektów omawianych w ramach poszczególnych tematów zajęć) otrzymują zaliczenie bez konieczności przystępowania do kolokwium.</p>
----------------	--

Uwagi	<p>Sposób oceny:</p> <p>1) aktywność na zajęciach (30% oceny)</p> <p>2) zaliczenie kolokwium (10% oceny)</p> <p>3) egzamin (60 % oceny)</p>
-------	---

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Tematyka wykładów:

1. Upadek czy transformacja świata antycznego?
2. Rola Arabów w strefie śródziemnomorskiej w VII-XIII w.
3. Bizancjum a Europa w VII-XI w.
4. Oddziaływanie kultury bizantyjskiej na Europę w VI-XII w.
5. Europa karolińska a peryferie Europy (Płw. Iberyjski, Brytania Anglosaska, Skandynawia, kraje słowiańskie).
6. Słowiańszczyzna w IX-XI w. - przemiany polityczne i kulturowe.
7. Kultura europejska i sztuka około 1000 r.
8. Epoka wypraw krzyżowych w dziejach i kulturze Europy średniowiecznej.
9. Reconkwista na Półwyspie Iberyjskim.
10. Kultura i sztuka w renesansie XII w.
11. Cesarstwa i królestwa w myśli politycznej i w praktyce w XII-XIII w.
12. Gospodarka europejska w średniowieczu.
13. Rozwój horyzontu geograficznego w średniowieczu.
14. Osiągnięcia średniowiecza.

Ćwiczenia:

0. Zagadnienia wstępne.

1. Przemiany etniczne, polityczne i kulturowe w Galii w V-VI w.
2. Cesarstwo Wschodnie w VI-VII w.
3. Powstanie i rozwój islamu.
4. Kultura karolińska i jej oddziaływanie.
5. Chrystianizacja Europy – wybrane przykłady.
6. Skandynawia w dobie wikingów.
7. Niemcy za Ottonów.
8. Papiestwo i ruch reformatorski w Kościele (X-XI w.).
9. Europa zachodnia, Bizancjum i kraje muzułmańskie w dobie wypraw krzyżowych – wzajemne relacje i oddziaływanie.
10. Kultura europejska w XII w.
11. Dzieje i kultura plemion mongolskich.
12. Europa Środkowa w XIII w.
13. Gospodarka średniowiecznej Europy (X- XIV w.).
14. Wielkie Księstwo Moskiewskie w XIV-XV w.

Wykaz literatury podstawowej

Ćwiczenia:

Źródła:

Anna Komnena, *Aleksjada*, przekład, wstęp i opracowanie O. Jurewicz. t. 1, Wrocław 1969; t. 2, Wrocław 1972.

Beda, *Historia kościelna narodu angielskiego*, /w:/ A. Bober, *Anglia, Szkocja i Irlandia. Teksty źródłowe do historii Kościoła i patrystyki I-IX w.*, Lublin 1991 (Źródła i monografie t. 130).

Einhard, *Żywot Karola Wielkiego*, przekład J. Parandowski, wstęp i komentarze A. Gieysztor, Wrocław 1950.

Grzegorz z Tours, *Historie. Historia Franków*, przekład K. Liman, T. Richter, wstęp, opracowanie i komentarze D. Sikorski, Kraków 2002.

Islam w feudalnych państwach arabskich i w krajach ościennych (VII-XV w.), wybór, przekład i opracowanie J. Hauziński, Poznań 1976.

Jan di Piano Carpini, *Historia Mongołów*, /w:/ Spotkanie dwóch światów. Stolica Apostolska a świat mongolski w połowie XIII wieku, pod red. J. Strzelczyka, Poznań 1992, s. 116-175.

Kitab al I'tibar. Księga pouczających przykładów dzieło Usomy ibn Munkidha, przekład, wstęp i opracowanie J. Bielawski, Wrocław 1975.

Kosmasa kronika Czechów, przekład, wstęp i komentarze M. Wojciechowska, Warszawa 1968 (ks. I, 1-7).

Kronika Thietmara, przekład, wstęp i komentarze M.Z. Jedliński, Poznań 1953.

Powieść minionych lat, przekład, wstęp i opracowanie F. Sielicki, Wrocław 1999 (roz. 1-8).

Prokop z Cezarei, *Historia sekretna*, przekład, wstęp i opracowanie A. Konarek, Warszawa 1998.

Tajna historia Mongołów, przekład, i opracowanie S. Kałużyński, Warszawa 1970, 1983.

Opracowania:

Baszkiewicz J., *Państwo suwerenne w feudalnej doktrynie politycznej do początków XIV w.*, Warszawa 1964.

Browning R., *Justynian i Teodora*, Warszawa 1996.

Człowiek średniowiecza, pod red. J. Le Goffa, Warszawa-Gdańsk 1996.
 Danecki J., *Arabowie*, Warszawa 2000.
 Ewig E., *Die Merowinger und das Frankenreich*, Stuttgart-Berlin-Köln 2001.
 Długosz Z., *Historia odkryć geograficznych i poznania ziemi*, Warszawa 2002.
 Dollinger F., *Dzieje Hanzy*, Warszawa 1995.
 Duby G., *Rok tysięczny*, Warszawa 1997.
 Dvornik F., *Bizancjum a prymat Rzymu*, Warszawa 1985.
 Favier J., *Wielkie odkrycia od Aleksandra do Magellana*, Warszawa 1996.
 Goff J. Le, *Święty Ludwik*, Warszawa 2001.
 Goff Le J. *Inteligencja wieków średnich*, Warszawa 1966, 1996.
 Goff J. Le, *Sakiewka i życie. Gospodarka i religia w średniowieczu*, Gdańsk 1995.
 Heller M., *Historia imperium rosyjskiego*, Warszawa 2000 (roz. 2-3).
 Kałużyński S., *Dawni Mongołowie*, Warszawa 1983.
 McKitterick R., *Królestwa Karolingów. Władza-konflikty-kultura 751-987*, Warszawa 2011.
 Kazimierczyk J., *Zrozumieć Rosję. Uniwersalizm w kulturze Rusi od IX do XVI wieku*, Kraków 2008.
 Mączyńska M., *Wędrowki ludów*, Warszawa-Kraków 1996.
 Madden Th. F., *Historia wypraw krzyżowych. Nowe ujęcie*, Kraków 2008.
 Małowist M., *Europa i jej ekspansja XIV-XVII w.*, Warszawa 1993.
 Meyendorff J., *Teologia bizantyjska*, Warszawa 1984.
 Michałowski R., *Galia merowińska*, (w) *Narodziny średniowiecznej Europy*, pod red. H. Samsonowicza, Warszawa 1999, s. 151-181.
 Miłkowski T., Machcewicz P., *Historia Hiszpanii*, Wrocław 1998.
 Modzelewski K., *Barbarzyńska Europa*, Warszawa 2004.
 Mollat M. du Jourdin, *Europa i morze*, Warszawa 1995.
 N. Mika, *Walka o spadek po Babenbergach*, Racibórz 2008.
 Ostrogorski G., *Dzieje Bizancjum*, Warszawa 1967, 2007.
 Pelte W., *Suwerenność państwa w praktyce i doktrynie politycznej Rusi Moskiewskiej (XIV-XVI w.)*, Zielona Góra 1994.
 Riche P., *Edukacja i kultura w Europie Zachodniej w VI-VIII*, Warszawa 1995.
 Riche P., *Życie codzienne w państwie Karola Wielkiego*, Warszawa 1979.
 Roesdahl E., *Historia wikingów*, Gdańsk 1996.
 Runciman S., *Nieszpory sycylijskie. Dzieje świata śródziemnomorskiego w drugiej połowie XIII wieku*, Katowice 1997.
 Runciman S., *Schizma wschodnia*, Warszawa 1963.
 Skubiszewski P., *Sztuka Europy łacińskiej od VI do IX wieku*, Lublin 2001.
 Sourdel J. i D., *Cywilizacja islamu*, Warszawa 1980.
 Strzelczyk J., *Otton III*, Wrocław 2000.
 Uspienski B., Żywow W., *Car i Bóg. Semiotyczne aspekty sakralizacji władzy*, Warszawa 1992
 Waddell H., *Średniowiecze wagantów*, Warszawa 1960.
 Zientara B., *Świt narodów europejskich*, Warszawa 1985, 1995.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin zajęć w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	30
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	30
	Konsultacje indywidualne	3
	Uczestnictwo w egzaminie/zaliczeniu	2
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	30
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	20

	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	15
	Przygotowanie do egzaminu	50
	Ogółem bilans czasu pracy	180
	Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika	6